

Izhaja vsak petek dopoldne. Izdaja kowsorci
Malega lista. Naslov: Mali list, Trieste, ca-
sella centro 37. — Urad: via Imbriani 9-III.

Odgovorni urednik: dr. L. BERCÉ.

POSAMEZNA ŠTEV. 30 STOTINK.

NAROČNINA za celo leto 10 L., pol leta 5 L.,
četrt leta 3 L. — IZVEN ITALIJE celo leto 24 L.,
pol leta 12 L., četrt leta 6 L.

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK.

CENA OGLASOV IN OBJAV

"I LIST" - Trieste - C. Corr. Posta

LICEJSKO KNJIŽICA (Dr. Puntar)
LJUBLJANA (JUGOSLAVIJA)

Mali koledar.

Petek, 27. maja: Beda Častiljivi. —
Sobota, 28.: Avguštin; Viljem. — Nede-
lja, 29.: Marija Magdalena de' Pazzi. —
Ponedeljek, 30.: Ferdinand. — Torek,
31. maja: Angela; Kocijan. — Sreda, 1.
junija: Juvencij. — Četrtek, 2.: Marcelin;
Peter in Erazem. — Petek, 3.: Klotilda;
Oliva; Pavla. — Sobota, 4.: bink. vigilijs.

MALE NOVICE.

Majniška deklaracija.

Dne 30. maja poteče 10 let, odkar so
slovenski poslanci na Dunaju podali v
parlamentu slovesno izjavo, da zahtevajo
svobodo in združenje vseh Južnih Slo-
vanov. Za to deklaracijo so se nabirali
podpisi po vseh slovenskih krajih. Vse
je bilo navdušeno čuteč, da se že lomi
jarem nemske sužnosti. Deklaracija je
imela velik uspeh tako napram avstrij-
skim oblastem, kakor napram zavezni-
kom v nasprotnem taboru svetovne voj-
ne. Bil je prvi korak do svobode. Zato se
desetletnica deklaracije v Sloveniji slo-
vesno proslavlja.

Letalske nezgode.

Dva angleška letalca sta se spustila na
pot iz Londona hoteč dospeti v Kalkuto
v Indiji v enem samem poletu. Če bi se
bilo posrečilo, bi posekala Lindberga,
kajti od Londona do Kalkute je 6300
km. Pa se jima ni posrečilo; padla sta v
morje; življenje sta si rešila.

De Pinedo se je z vzhodne točke Se-
verne Amerike pri Trepassey spustil
proti Azorskim otokom. Namenil se je
pristati v mestu Huerti; od tam hoče v
Lizbono na Portugalskem in potem v
Rim. Pred Azori pa ga je megla prisilila,
da se je moral spustiti na morje. Neka
jadrnica je privezala letalo in ga pe-
ljala do pristanišča na Azorih.

**Naznanilo o sprejemu v škofijski zavod
sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano
za šolske leto 1927./28.**

V zavod sv. Stanislava se sprejemajo
telesno zdravi, pravno nepokvarjeni in
dobro vzgojeni dečki, zakonski sinovi
dobrih, krščanskih staršev, ki so dovr-
šili z odličnim ali vsaj jako dobrim
uspehom ljudsko šolo; zlasti taki, o ka-
terih je upati, da se bodo po dovršeni
gimnaziji posvetili duhovniškemu stanu.
Prošnje za sprejem je nasloviti na ško-
fijski ordinariat v Ljubljani. Prošnji se
priloži krstni list in «obiskovalno izpri-
čevalo za sprejem v srednjo šolo». Starši
ali njih namestniki naj prinesejo prošnje
s prilogami osebno v zavod sv. Stanisla-
va v času od 1. do 15. junija t. l. Z njimi
naj pridejo obenem tudi njihovi sinovi,
za katerih sprejem prosijo. Maksimalna
plača za dijake iz ljubljanske škofije
znaša na leto 6000 Din, za dijake iz
drugih škofij pa 7000 Din. Zniža se po
možnosti potrebnim in vrednim. Dan
sprejemnega izpita za I. gimn. razred se
naznani na rešeni prošnji. Vsa druga
pojasnila se dobe v zavodu. Prošnje za
sprejem v nadaljnje razrede: od 2. do 4.
razreda se sprejemajo najkasneje do 31.
julija. — Vodstvo zavoda sv. Stanislava
v št. Vidu nad Ljubljano, dne 12. maja
1927.

Slovenska ljudska stranka.

Bivši ljubljanski podžupan, dr. Ivan
Stanovnik, je izstopil iz Slovenske ljud-
ske stranke. V neki zagrebški list je dal
izjavo, v kateri se obrača proti drju Ko-
rošču.

Prihranek.

Z znižanjem draginskih doklad vsem
državnim nameščencem bo vlada prihra-
nila na leto 320 do 350 milijonov. Ko bo-
do vse doklade sploh odpravljene, bodo
izdatki za plače nameščencev približno
za eno milijardo manjši kakor so zdaj.

Kraljev obisk v Trstu.

Priprave za kraljev sprejem v Trstu
so bile zelo obsežne, večje nego pri
zadnjem obisku.

Na Greti od svetilniku, na Glavnem trgu,
ob morju, povsod si videl tiste dni ži-
vahno delavnost. V nedeljo 22. t. m. so
priplule številne bojne ladje, razlegali so
se pozdravni strel iz topov. V mesto je
prihajala pehota, artilerija, konjenica. V
torek je bil splošen državni praznik. Ob
9. dopoldne je imela prispeti kraljeva
jahta «Savoia». Zadnji dan je bil načrt
predelan, najbrže radi slabega vremena,
in kralj je prispel v Trst z vlakom na
glavno postajo. Tu ga je sprejela častna
stožnja z godbo, pozdravili so ga dostoj-
anstveniki, potem pa se je podal k Sv.
Justu, pogledat cerkev in spominsko
ploščo padlim prostovoljcem.

Od Sv. Justa se je podal v Roccol, ogle-
dal si tam novo moderno vojašnico in
skupino hišic, ki so bile zgrajene po voj-
ni v odpomoč stanovanjski bedi ter no-
sijo ime «Kraljev okraj».

Ob 10. dopoldne se je začela vojaška
parada na Glavnem trgu. Vojsstvo je
komaj našlo prostora. Vse veliko nabre-
žje bilo je nalaščeno občinstva. Na morju
so priredili parado čolni in jadrnice.

Kasneje se je kralj podal na parnik
«Heluan», kjer ga je pozdravil pred-
sednik Lojda. Na «Heluanu» je bil obed,
katerega so se udeležili razni dostojan-
stveniki. Popoldne je bil sprejem na pre-
fekturi, potem pa sprehod po tržaškem
zaviju na «Heluanu».

Zvečer ob 7. je prišel kralj na Greto
k svetilniku. Tržaški škof mons. Fogar
je svetilnik blagoslovil, nato so izrekli
slavnostne govore občinski komisar
Fronteri, Albert Kozulič in prometni mi-
nister Ciano. Nato se je kralj podal v
svetilnik in ko je prvič zagorela luč, so
spet zagrmeli topovi na vojnem brodo-
vju. Od 8. zvečer je kralj zopet odšel iz
Trsta z vlakom.

Tržačani so pokazali ob kraljevem
obisku veliko navdušenje. Vse je bilo v
zastavah. Vsak je hotel kralja videti od
blizu. Metali so mu cvetlice in vmes mar-
sikatero pismo prošnje. Zvečer je bilo
mesto, zlati Glavni trg, bajno razsvetljeno.
Vse se je tria na obrežju iščoč z očmi luč
novega svetilnika. A bolj so blestele luči
vojne ladje, ki so kar vid jemale.
Posebno se je opazil na Opčinah veli-
kanski napis v električnih žarnicah:
Viva il Re!

Zmaga ameriškega letalca.

Lindberg preletel po zraku razdaljo od Njujorka do Pariza v 33 urah.

Ze davno je bogati njujorški hotelir
Orteig razpisal 25 tisoč dolarjev nagra-
de tistemu, ki prvi preleti z zračnim
letalom od Njujorka čez atlantiški ocean
do Pariza ali narobe. Do letos ni no-
beden resno poskusil. Razdalja znaša po
najkrajši poti 5800 kilometrov. Težave,
ki tak prelet otežujejo, so raznovrstne:
vzeti je treba seboj velikansko zalogo
bencina; to pa vsled svoje teže ovira dvig
in let; na oceanu se lahko pride v meglo
in izgubi pravo smer; utegne priti vihar,
ki letalo vrže v morje, ali mu vsaj za-
kasni let in povzroči, da zmanjka ben-
cina; utegne se tudi aparat pokvariti;
pilot, ki vodi aparat, utegne vsled dolgo-
trajnega napora omagati, pa je vse izgu-
bljeno.

Vsled teh in podobnih težav so stro-
kovnjaki takega mnjenja, da se sicer
morda posreči komu v posebno ugodnih
okoliščinah, da prispe do cilja, nasplošno
pa tako daljna vožnja ne bo še prišla v
navado, dokler se inženirjem ne posreči
izpopolniti dosedanje iznajdbe.

To leto so se razni pagumni in tku-
šeni letalci lotili nevarnega podjetja.
Eden se je ubil, ko je preskušal aparat.
Drugi se ni mogel dvigniti s tal pra-
vočasno in se razbil ob drevju. Nun-
gesser in Coli sta iz Pariza srečno odle-
tela, pa sta se na morju zgubila brez
sledu. V Ameriki so se tri letala na-
pravljala k poletu. Čakali so, da pre-
nehajo majski viharji. Med čakanjem
so se začeli nekateri med seboj pričeti,
ali pa se morda niso upali na plano.
Lindberg je molčal, odletel v ugodnem
trenotku in zmagal.

Kdo je Lindberg.

Ime je švedsko. Fant je doma v zna-
nem ameriškem mestu St. Louis; star je
zdaj 25 let. Služil je kot zračni letalec
pri ameriški financii in lovil kontraban-
tarje, ki prevažajo alkoholne pijače.
Potem je to pustil in stopil v službo kot
trgovski letalec in je vodil težke aero-
plané med Čikagom in St. Louis. Neka
skupina bogatih trgovcev v domačem
mestu je fantu preskrbela denar, da si
napravi letalo po svojem okusu za polet
prek oceana. Sestavil je letalo in ga

preskusil na poletu po celi Ameriki. Ime
mu je dal «Senluiski duh». Prednost te-
ga letala je v tem, da je razmeroma zelo
lahko; z bencinovo zalogo vred tehta 25
stotov.

Polet.

Nekega dne se je Lindberg spustil na
letališče pri Njujorku. Vprašali so ga,
kdo je, odkod frči in kam da misli na-
prej. Povedal je, da tekmuje za Orteigove
dolarje. Ker je poprej molčal o svojih
pripravah, so mu komaj verjeli. Ko je
pa zatrjeval, da res gre v Pariz, rekli so,
da mora biti prismojen. Na svoj aparat
ni vzel nobenega spremljevalca, češ da
je bolje vzeti več bencina; svetovali so
mu naj naloži brzogavni radio-aparat;
dejal je na to, da raje vzame nekaj več
hrane. Vprašali so ga, če ima priprave
za določitev zemljepisnega položaja;
kompas da zadostuje, menil je bivši
zračni financar. «In če padeš v morje?»
«Kreljuti letala so napolnjena z zrakom,
da se vzdrže na vodi; seboj vzamem re-
šilni pas in živeža za tri dni».

Zmaga.

Po naši uri je bilo v petek 20. maja ob
2. popoldne, v Njujorku je bilo ob 8.
zjutraj, ko je Lindberg zasedel svojega
«duha», naloživši mu 2000 l bencina.
Dvignil se je polagoma in le za prst je
manjkalo v očeh gledalcev, da se ni za-
letel v telegrafske žice. Letalci so me-
nili: Čez dve uri bo fant priletel nazaj...
Pa čez 2 uri je bil že v neznanski dalja-
vi. Napravil je na uro okroglo 175 km
ali skoro 50 m na sekundo.

Ko je prišel v Pariz brzogav, da se je
prvi tekmelec spustil na pot, čakali so ga
vsi nestrpno. V soboto zvečer okrog 10.
po pariški uri je napovedal svoj prihod.
Nič kaj niso verjeli, da bo res došel, a
radovednost je vendar gnala desetstose
lahkoživih. Parižanov ven iz mesta na
letališče. Ob 7. zvečer je še prišla vest,
da so Lindberga videli z Irskega. Vsi
francoski svetilniki so mu razsvetljevali
pot. Ob 10. svečer je bil že viden v da-
ljavi 30 km. Čez dober četrt ure se je
lepo in elegantno spustil na tla in skočil
iz vozila. Množica je od začudenja in
navdušenja pretrgala vojaški kordon,

MIHEC: Parola dneva se glasi,
naj cene znižajo nam vsi.
Parolo vsi poslušajo,
prekaniti jo skušajo.

JAKEC: Petnajstkrat po deset od sto
so razno znižali blago.
A kam li da zastoj bi bilo:
še višjo ceno je dobilo.

polomila žično ograjo okoli letališča in
udrila nad aparat. Lindberga so komaj
rešili letalci iz gneče v hišo letalskega
poveljništva. Ameriškega poslanika, ka-
teri se je preril v hišo, da mu čestila, je
bila v gnači obleka raztrgana. Lindberga
so po skrivni poti odpeljali v mesto v
hotel, da si po 33 urni vožnji privoščijo
zasluženi počitek. Medtem je množica
aparat oropala, da si vzame spomin na
svetovni rekord. Letalo je tako zdelano,
da ne bo več za rabo. Pa bodo že strici v
Ameriki naredili drugo.

Tako je postal mladi Amerikanec
naenkrat svetovno znana oseba. Častitke
mu kar lete na kup. Orteig mu je sam
peljal svoje dolarje. Predsednik repu-
blike, Poincaré ga je sprejel v posebni
ovdijenci.

Manjšinski odbor.

Društvo narodov ima poseben «manj-
šinski odbor», ki se peča z usodo raznih
narodnih manjšin. Ta odbor je imel
konferenco v Berlinu. Na dnevnem redu
je bila zadeva nemške manjšine na Ti-
rolskem.

Zlatomašnik.

Kardinal Gaspari, šef vatikanske di-
plomacije, bo slavil 50 letnico mašnistva
dne 30. t. m.

Cena listov.

Zveza izdajateljev časopisov je skleni-
la znižati ceno listov s 1. junijem. Pri-
zadeti listi bodo tedaj po 25 stotink.

Prekinjene zveze.

Angleška vlada je odpovedala Rusiji
trgovinsko pogodbo ter pretrgala vse di-
plomatične vezi.

Čehi odpravijo smrtno kazen.

V češko-slovaški republiko so izdelali
nov kazenski zakonik. Po tem zakoniku
bo smrtna kazen odpravljena.

Najstarejši človek na svetu.

Dolgo časa so mislili, da je najstarejši
človek na svetu Turčin Zaro aga, ki je
31. marca t. l. obhajal svoj 154. rojstni
dan. Sedaj se je odkrilo, da ga neka
Turkinja z imenom Fatima Hundun še
preseže. Stara je 160 let. Kar se tiče Zaro
age, se je le ta 11 krat oženil. Sedanja
žena je stara 65 let. Ko je bil 90 let star,
je izgubil zobe, a 12 let pozneje sta mu v
spodnjih čeljustih zrastle 2 nova zoba!

Najvišji hotel.

Je na gori Jungfrau v Švici. Leži ob
končni postaji jungfrauske železnice, 3
tisoč 400 metrov nad morjem, še 800
metrov višje kot je vrh Triglava. Hotel
ima štiri nadstropja z 18 moderno
opremljenimi sobami.

Pijte kakao De Jong's!

Kako je s politiko.

Mali sporazum.

Poročali smo že o sestanku ministrov Malega sporazuma v Jahimovu na Češkem. Svetovno časopisje posvečalo je temu sestanku veliko pozornost. V velikem številu so konferenci prisostvovali zlasti časnikarji iz udeleženih držav. Ti slednji so imeli tudi sami zase svoje posvete, katerim je predsedoval slovenski poslanec Smodej, ki je predsednik združenja jugoslovanskih časnikarjev.

Počila evropskega časopisja o konferenci Malega sporazuma so bila večnoma dobrohotna in so priznavala pomen in trdnost te zveze držav. Čeprav se v raznih rečeh koristi in nameni treh zaveznikov različni, imajo vendar toliko skupnih koristi, da pe zveza trdna. Tisti, ki so špekulirali na to, da se ta zveza popolnoma razbije, so se urezali.

Glede pridruženja Avstrije k Nemčiji je Mali sporazum sklenil tudi to pot, da tega ne dovoli. Vendar pa je napram Nemčiji konferenca zavzemala v ostalem prijazno stališče.

Veliki sporazum.

Prvovrsten diplomatski dogodek je sledil takoj za konferenco Malega sporazuma. Francoski predsednik republike, Doumergue (Dumèrg) je stopil obiskat svojega kolego, angleškega kralja. S predsednikom je šel na pot tudi vnanji minister Briand, da se porazgovori s svojim kolegom Chamberlainom (Čemberlen). Tako je prišlo do kratke, pa vevlažne konference Velike antante.

Uradna poročila o teh razgovorih so bila zelo skromna, vrstile so se napitnice in kar je takega praznega besedovanja. Ko so bili pa gospodje med sabo, so se pomenili o vseh zadevah svetovne politike.

Komunizem.

Glavni predmet londonskih pogovorov je bila boljševiška nevarnost. Anglija se trudi na vse načine, da zvari obroč okoli boljševiške Rusije. Zadnje čase se je pa Francija začela sovjetom približevati in tudi francoski planeti, Čehi, Poljaki, Jugoslovani so postajali bolj prijazni in razmišljali, če ne bi kazalo obnoviti z Rusijo dobrih in rednih diplomatskih zvez in dati tako sovpetom tudi pravno priznanje. To je šlo Angležem zelo navskriž, zato so morali napeti

druge strune. Že marca meseca so se pokazali do Jugoslavije bolj popustljivi, da ne bi odletela Rusom v naročje. Zdaj so torej tudi v Londonu Francozom na srce pihali in kakor se zdi so svoj namen do neke mere dosegli. Brez dvoma so tudi Francozi zahtevali od Anglije primernih protiuslug in tako se je okrepila diplomatska pozicija obeh velesil.

S tem, da sta se Anglija in Francija zblizali, so tudi vsi francoski in angleški zavezniki oziroma prijatelji prišli v ožji stik. Francoski prijatelji so Čehi, Jugoslovani, Rumuni, Poljaki, Angležem pa so bliže Nemci. Tako je vsa moč zahodne Evrope nekako zedinjena v politiki Velikega sporazuma.

Spor z Rusijo.

Angleži so sedaj zavzeli tudi ostrejšo stališče proti Rusiji. V Londonu so vdrl v skrivne skrambe in blagajne sovjetskega trgovskega poslanstva in izvršili natančno preiskavo. Preiskavo je odredil notranji minister, toda v sporazumu z zunanji ministrom in ministrskim predsednikom Baldwinom. Preiskava je torej velepolitično dejstvo in bo imela hude posledice. Izvršila se je po vsej priliki šele potem, ko je bilo utemeljeno pričakovanje, da se res najdejo važni dokazi za komunistično propagando sovjetskega poslanstva. S tem sumom je že obdeloval Čemberlen Brianda in ždi se, da je tudi francoska vlada postala doma bolj pozorna na boljševike.

Še en boljševiški poraz.

Velika neprilika je zadela boljševiško politiko na Kitajskem. Generali južne kitajske armade se kar na lepem odrekli komunizmu. Njihova vlada je sicer ostala komunistična, toda generali so jo pustili na cedilu in sestavili drugo južno-kitajsko vlado brez komunizma. Komunistična vlada je tako oblegana kar z dveh strani, od severnih in od južnih Kitajcev. Izkazalo se je, da so Kitajci komunizem spretno izrabili za sredstvo agitacije, zdaj pa se jin zdi, da je že dovršil svojo nalogo in ga mečejo skozi vrata.

Hitro v Pariz!

Če se usoda Rusije veže na komunizem, utegne tudi v zunanji politiki Rusija trpeti veliko izgubo. Toda sedanji gospodarji tudi niso bedaki. Čičerin je z vso naglico popil kavo, teklen na postajo

in vzel brzovlak do Pariza. Najbrže ga je spet zgrabila huda bolezen, pa je šel imenitne zdravnike vprašati, kako in kaj bi. Mimogrede bo obiskal tovariša Brianda in ga skušal prepričati, da angleško prijateljstvo ni dobra karta. Briand bo seveda vprašal, kakšna figura je na ruski karti.

Tako lahko rečemo, da je Čičerinov obisk v Parizu tretji svetovno pomemben dogodek v maju. Ako se boljševikom ne posreči razbiti angleškega obroča,

omajan bo njihov položaj tudi v notranjosti Rusije. Tako bi se po desetih letih sesedla v nič dikatatura in prišlo bi do političnega prevrata v silni slovanski državi.

Ako pa se Čičerinu posreči pregovoriti Francoze, bo moral dati velike koncesije francoskemu kapitalizmu in se tako spet za korak odmakniti od komunizma, ki že brez tega obstoja bolj po imenu kakor v resnici. To bi bil sicer bolj tih, pa tudi zelo važen preobrat.

Kaj nam z dežele pišejo

KLANEC.

Umrla je gospa Grahli Antonija, vdova po učitelju Antonu Grahliju. Rojena je bila v znani Metlikovi hiši. Celo njeno življenje je bil velik delavnik; pridno je delala za svojo družino, še bolj pa za narod. Bila je res narodna, tako da se tudi žrtve ni bala. Pogreb blage gospe je bil 17. t. m. Velika množica z vseh krajev je napolnila malo klanško vas, da izkože zadnjo čast priljubljeni ženi. Godba je igrala žalne koračnice, pevci so zapeli pretresljive žalostinke, razna društva so se udeležila spreveda. Pet duhovnikov jo je spremljalo na pokopališče, dva govornika sta ob odprti jami proslavljala njene zasluge. Počivaj v miru, blago srce!

Iz matarske občine.

Večkrat bi bilo kaj poročati iz naših krajev, ali skrbi za vsakdanji kruh nam ne dovolijo časa za pisanje. Vse toži in zdihuje o žepni suši: denar, denar, kje si! Pa ga ni in ga ni od nikoder. Dajati ga je treba vedno več, prejema se ga vedno manj. — Sedaj pridno hodimo po osebne izkaznice na občinski urad. Le to je čudno, da od vseh zahtevamo, naj pritisnejo palec na izkaznico. Ljudje se tega branijo. Sliši se namreč, da podrugod dajo izkaznice brez tistega odtisa. Včasih smo brali, da so morali dati odtis palca zločinci in nevarne osebe, ki so pod policijskim nadzorstvom. Zato se opravičeno čudimo, kako da se tukaj zahteva od vseh ta odtis. Ko se je neki mož branil tega poniževalnega dejanja, so mu občinski uradniki kazali svoje izkaznice z odtisom, češ da to velja za vse. Ali je to res? zakaj torej ni povsod enako? Ali pa so morda gg. občinski uradniki sumljive osebe?

BOLJUNEC.

Opravek me je privedel nekega majniškega dne v Boljunc pa sem zvečer ob 7. stopil tudi v cerkev k šmarnicam. Cerkev, čeprav majhna, je znotraj zelo lepa, posebno pa je šmarnični oltar lepo okrašen. Duhovnik je imel prav lep govor — da bi le ljudje imeli ušesa za poslušanje; občinstva je bila polna cerkev. Z nevoljo pa sem opazil skupino 13

do 15 letnih fantalinov, ki so ves čas motili službo božjo; posebno kakih 6 je bilo ixvenredno hudih nagajivcev. Gledal sem tam bliže stoječe ali klečeče možake in mislil: vsak čas bo kateri treščil med poredneže... Kaj še! vsi mirno trpe, kakor da bi bilo tako prav. Ob ti priliki se spomnim, da sem že enkrat prej med nedeljskim blagoslovom videl tako Jobovo potrpažljivost; hudoben deček si je sredi cerkve proti vratom obrnjen sezul čevlje in odresal smeti na tla kakor v kakem blevu; nobeden ga ni opomnil ali mu nategnil uhljev. In kakšni morajo bili starši, ki tak rod vzgajajo! Žalostno je to in sramotno za vas!

Ko sem se po opraviilu razgovarjal na vasi, sem izvedel, da že celo leto ni v cerkvi, le tiha maša. Ali je tako prav? Veliko noč ni bilo nobenega petja v verki. le tiha maša. Ali je tako prav? Morebitni izgovori ali ugovori ne drže; treba je le sloge, ljubezni, medsebojnega spoštovanja, pametnega nadziranja nad vsemi nerodnostmi, pa bi šlo!

PODGRAD v Istri.

Naša občina je baje kupila od posojilnice Narodni dom za 100 tisoč lir. Tako se govori. Potem bodo vse občinske urade prenesli v Narodni dom. Včasih je za občinsko uradovanje popolnoma zadostovala stara hiša, a zdaj so pač bolj napredni časi in ljudje imajo denar.

Čuje se, da se bo obseg naše občine še povečal. Matarsko občino da bodo razpustili ter jo razdelili: nekaj pride pod našo, drugo pa pod herpeljsko; sedež

Skrbna mati

daje svojim otrokom kakao **DE JONG'S** da čvrsto rastejo in zdravi ostanejo. To je prvovrstno krepilno sredstvo za majhne, za stare in za take, ki so prestali bolezen.

PODLISTEK.

Jindrich Š. Baar

(Prevedel Grušenjka)

Mrliška žena.

«Se vidi, da ste redoljubna žena. Tako mora tudi biti. Prinesite jo in jo položite na skrinjo. Voda se že greje. Vaš mož se je sam bril; poiščite mi njogovo britev in mi posvetite!»

«Vi sama bi ga obrila?»

«Zakaj pa ne?»

«Ali znate tudi to?»

«To je malenkost. Le svetite!»

Obe ženi sta šli ne delo in popolnoma pozabili na vso žalost in bolest. Mrtvega sta čisto umili, skrbno sta ga oblekli, kakor bi se hotel vnovič podati na svatbo ali na drugo veliko slavnost; lase sta mu namazali, beli ovratnik okoli vratu sta mu zavihali, okoli prekrižanih rok sta ovili rožni venec, položili sta desko med dve stolici in ga lepo na deski zravnali, kakor, da bi ležal in spal.

«Tó vse se mora storiti, dokler je telo še mlačno. Kakor hitro pa se začne trditi, je konec», je razkladala tiho babica in je pazljivo zatisnila trepalnice na skaljene oči mrtveca.

«Moj Bog, kako je lep! Moj mož, moj mož!» se je naglo zagnala v jok Jirakova. Pala je na kolena in mu je z rokama objela nogi. Tu ob pragu življenja je nagloma vstala v njenem srcu stara in zvesta njena ljubezen...

Zunaj se je dani, vas se je prebudila, zvon se je oglašil in z angelskim pozdravom oznanjal novi dan. Edini Jirak iz cele vasi ga ni slišal. Ležal je na trdi deski z obrazom

navzgor, pod glavo je imel s zrnjem in plevami napolnjeno vzglavje, kakor veli kmečka navada.

«Kdo pa je umrl?», pritečejo ljudje do kapelice, ko se je po svetem jutru zaslišal žalostni glas za mrtvega.

«Kmet Jirak, odgovarja vsem cerkovnik, »ravno danes opolnoči».

«Močila so ga spravila», je presodil novi starešina. «Tudi nas bodo spravila. Predlagal bom, da jih spet spremenimo v ribnik».

Mrliška žena pa razdira posteljo, na kateri je kmet končal svoje življenje; ven znese slamniki in pernico in pokliče naposled vse v spalnico.

Zunaj je že beli dan. Samo lučka na dušico trepeta pri glavi mrtvega.

«Gospodar je kakor da bi bil živ», se čudi hlapec.

«Kako se mirno smehlja!» čudi se dekla.

«Usta ima napolodprta. Kakor bi še hotel govoriti», si misli edina hiči Rožica.

«Ne spregovori več. Pokrižajte ga in odite! Soba se zapre in mati naj vzame ključ s seboj in naj nikogar sem ne pusti!»

Vsi so brez najmanjšega odpora samo na besedo ubogali staro babico.

Ko so vsi odšli, je podvezala Kotejška mrtvemu še usta, in na zaprte oči položila dva mehka platnena kosmiča; okno je zaprla, pogledala je po sobi in opomnila kmetico: «Bodite oprezna: sem pride grobar, da vzame mero za rakev, gospod doktor, da pregleda mrliča; tema dvema odprite! A dobro pazite, da bi se v sobo ne priplazila mačka. Nikogar ne pustite potem notri. Zdaj pa moram iti domov. V krsto ga tudi še položim, le pokličite me. Vi pa se sedaj oblečite in pojdite k zdravniku po dovoljenje in naročite pogreb».

Pogreb Jirakov pa je bil veličasten. Trije pari konj so vlekli preprosti kmečki voz; na njem se je črnila krsta iza štirih pokoncu stoječih neomlačenih pšeničnih snopov. Dve kosi, za travo in za žito, cepec, grablje in vile so se vrstile okoli. Na krsti pa je ležal velik venec iz žitnih, pšeničnih in ovsenih klasov.

Jasen in čist dan se je razširil na vso okolico. Oba duhovnika sta prišla po mrliča prav do Poseka, a ko so pevci zapeli:

«Le križ nam sveti govori,

da zopet vid 'ma se nad zvedami,

da vidmo v raju večnem se

nad zvedami...»

se pognale žene silen jok. Tudi trdim kmetom so kapale solze po licih na čisto pometeno dvorišče.

Skrbna roka mrliške žene se je občutila tudi pri tem tako ganljivem pogrebu. Oglekala se je še po celem stanovanju in skuhala družini obed, ko se je vdova s sorodniki vrnila do osirotelega doma, je babica neopazeno odšla, da bi nikomur pri obilni pojedini ne bila na poti...

Na celem Poseku so se močno čudili, ko je mrliška žena nanagloma prenehala hoditi iz svoje sobice. Sedela je sicer do sedaj pri svojem okencu, jim podajala tobak, a roka se ji je tresla, kakor da bi petice, ki jo je dobila za tobak ne mogla vzeti. Dremarica jo je stalno premagovala, da je moral kupec očasih po dvakrat in trikrat potrpati na okno, predno je dvignila pobešeno glavo... Še vid in sluh, celo spomin jo je po malem zapustil; kadilci so se trpko pritoževali, da jim slabo postreže, da večkrat nima ničesar, kakor ta navadni tobak, da celo šuntali so na babico in na finančnega stražnika. Ta in oni jo je krivil, da vodi trafiko nemarno in neredno.

klanške občine pa bi se prenesel iz Klanca na Hrpelje-Kozino. Naša in matarska občina sta bili že dozdevno zelo obsežni, sedaj pa bo vsaka za pol glavarstva.

V Podgradu se je oživilo gasilsko društvo, ki je pa z odhodom nekaterih članov zopet v nevarnosti, da obnemore. Fašisti nam tudi pošiljajo učitelja godbe. K godbi se jih je mnogo prijavilo, učitelj razlaga note in tudi instrumente bodo baje dobili na občinske stroške. Nekateri pa menijo, da se godba ne bo uspešno razvila. Bomo videli.

OBROV.

Kmetove nezgode. To pot moramo poročati žalostne vesti. Posestnika Franca Valenčiča s števil. 5. je zadela tekom enega leta že druga nesreča. Prvikrat mu je bilo ukradenih iz hleva par dobrih konj; nobenega sledu ni bilo za tatovi. Letos na 15. maja pa se je en konj pasel okoli nekega prepada. Iz neznanega vzroka je začel dirjati kakor splašen. Otrok, ki ga je čuval, je zastoj vpil in ustavljal. Konj je prišel na visoko steno in se prekučnil čez v gobino kakih 10 m. Ves se je polomil in so ga potem ubili. Posestnik ima tako v enem letu kakih 5000 lir škode pri konjih. Dan prej, v soboto 14. t. m. pa je imel nesrečo Fran Ceglar s št. 4. Krava je pobodla že odraslo tele, katero je potem poginilo. Tako si nesreče roko podajajo.

IZ BREGA.

Letina je to pomlad prav lepo kazala; letos ni bilo polža, ki je v prejšnjih letih toliko škode naredil. Toda prišel je v dneih 10., 11. in 17. maja mraz, dež in burja, pa nam je naredila veliko škodo. Uničilo je zlasti fižol, krompir in koruzo, pa tudi druge rastline so mnogo trpele. Tudi po vinogradih je veter dosti mladja polomil, tako da bo manj grozdja. Sadje je popadalo z dreves. Škoda je prav občutna.

ZABIČE pri Bistrici.

Tudi po naših krajih vlada veliko pomanjkanje in revščina. Nekateri so že prav močno zadolženi, pa zadolževanja ni še konec. Deloma je kriva tudi lahkomišelnost, ker se ta ali oni «trošča», da se bo dolgovi rešili na podoben način kakor pred 10 leti. Kaj pa, če ne bo tako? Če bo začel boben peti? Ko boš ob vse, kaj ti pomaga, če potem tudi drugi zgube vrednost. Kmetija in dom je vendar več kakor denar. Kdor se zaveda, kaj je dom, naj vse sile napne, da ga reši in obdrži.

ŠLIVNA-OREHEK.

Zapustil nas je naš g. župnik Srečko Gregorec. Vedeli smo, da ga ne bomo imeli dolgo časa. S težkim srcem smo vam ga dali, dragi Vipavci. Kaj naj naštevamo? Njegovo dobro srce, gorečnost, delavnost, preprostost? Vse to boste skušili. Bog z Vami, g. Srečko, tudi tam. Mi pa smo ostali brez dušnega pastirja. Kje dobimo drugega in kdaj? Orehovci se bojimo, da bomo stradali božje besede. Šele zdaj čutimo, kaj so ovce brez pastirja, ko vlečemo vsak sebi in ima vsak svojo pot.

HRENOVICE.

Utonila je znana botra Moravka. Prosjačila je naokrog po celi Pivki, dokler je ni doletela smrt v Korotanu. Zanimivo je, da je bila poročena s svojim rajnim možem na smrtni postelji.

Čudne reči se slišijo. Kdo more poznati vse razne postavbe in tarife. Tako so nekateri prodali in kupili konje takoj po vojni, pa si niso dali narediti kolekovanih računov. Sedaj pa se dobi hudoben človek — domačin — ki stika za takimi rečmi in pripravlja ljudem veliko strahu, velikanske stroške in kazni. Ali ga ni sram?! Že na uradih se zgražajo nad tem ovađuštvom. Ali bo nehal? Komu li kaj koristi? Svojemu sovrastvu?

Naša nova mlekarja dobro dela. Stroji izvrstno tečejo. Samo prave kupčije in cene ni.

„Prepovedana pot.“

Izkušen mož piše v Domoljubu: Kadar vidim ob naših njivah in potih nastavljeno trnje, ki mimo dočim molče govori: «Tukaj hoditi je prepovedano» se vselej spomnim na pogovor, ki sem ga imel s premožnim kmetom stare korinine.

«Poglejte, mi je deja, čemu to trnje! Jaz ga nikoli nič ne namečem na svoj svet, pa mi vendar ljudje ničesar ne pohodijo».

«Kako to?»

«Poglejte, kje ljudje stopajo s ceste in s potov. Tam, kjer so pota taka, da radi blata ni mogoče po njih hoditi. Jaz skrbim, da so ob mojem svetu čedna pota, da ni ob njem velikih luž, da so pota gladka, pa gre vsak raje po poti

kakor bi hodil po svojih travnikih in po njivah. Ljudem je treba postreči. In to se lahko naredi mimgrede, spomladi ali pa v jeseni».

Videl sem, da ima mož prav.

Spoznal sem pa tudi, da ima svet malo tako pametnih mož.

Pepo brez doma.

V osapski dolini.

Sn v dolo telegram, da morem jet po Osapske doline. Je blu rečenu: «Kvando partite la vale de Ošpo non venir šenša škarpe nova. Ze brula e kativa štrada. Alora atencjon». Vodpravo sn se ta narprvo v Trst h Forcesini, de sn čipu šulne. Pole su jo mahno na veliče plac jen tan sn se jembari. So sn prve buot čes murje. Ko smo pršle na murje vn, se je zečelu jugat jen cincat, da sn grevenguo molu jen sn djau: Adijo Kras! Z veliko fedigo smo je prbrele do Miv. V Milah sn se stavo malo cajta, ke šrajajo samo po taljansko. Žov me je, ke nisl vidu Pjereta Veščado.

Z Miv sn jo udaro h Voreše jen sn prašo, če je še filarka Vrtnarske zadruga. Povele so me, de je šlo vse v neč. Škoda! jest be rad čipu an meh, be kašna, požeplo gor po Ospe, po Prebenege jen neprej. Hmete so me povele, de so mogle plačet do stutrideset lir zaradi zadruga, jen v osmeh dneveh. Vsak je plačo, tude če je biv samo vpisan. V zadruga de so prodajale ruobo drago več ku žide v Levove. Vse reskošne večerje de so pale na hmete. Jen kar je vancala Zadruga, nej povela, ma ben kar je zebila.

Ko sn biv šuf lemetanja, sn jo udaru gor prute križpuot. Ma res slaba cesta je; sreča, de sn jemu palco v roči. Vod križpot sn se uodpravo v Prebeneg. Tam me je tokala ana, ke se nejsem mislu. Ko gren gor po škalcab, čujen, de nekaj robešta vod Doline. Ko sn pršo pred mestna vrata, sn zgledon bandjere. Ara če ne bo ples! Potle sn prašon Japca Japčova, de če bo ples. Reku je, de bo tiude ceselica. Ko sn pršu na «Gic plac», sn vidu vse jenparada, staro jen mlado. «Gic plac» je biu dobro ograjen z dratem jen trnjem, taku de nej nobeden skuze sou. Ob štere ure so zečele maširat trupe v Prebeneg. An par regimen to z Doline, dva bataljona z Mačkol, ana škvadra alpineo s Socerba jen Kasteveca. Potle je pršo an planton arditio z Osp. Pršle so čikliste bersarjerje z Gaberce jen Črnekala. Vse trupe so me prežentirale. Jen potle je zečela bet veselica.

S Prebenege sn sou še glet v Mačkole h Nemce. Ko sn pršu h neme, sn se mogu det «haptak» jen me je komandiro «gyver grife». Po ibngah sn vdobo mulce za malco. Nemec me praša: «Vos, is gut curši?» «Jo, jo!» sn reku. Potle sn sou vzet patent magnaten, taten jen tisten, ke rezejo trte. Rečen vsen tisten: Avf-pasung!

Be sou rad še v Osp. Ma Štefen Komešen je vmrov jen vod tabet nej več taku lepga žvižganja. Blažek jo so pod armo; njegov stari nemore več pet «Bjonda ši».

Ben zdej nardin ščopero za šest mesco. Če bo potreba, bon pej pršo al jest al pa muj kompare Deseti brat.

Kmečko tajništvo.

R. F. Podgraje za F. P. Zabiče. Čas za vlaganje rekurza v zadevi vojne pokojnine poteče v 90 dneh od dneva vročitve dokreta. Kako je z drugo prošnjo, «ki je menda tam zaspala», se bomo informirali v Rimu. Glede ostalih dveh vam odgovorimo pismeno.

M. G. Poljubin. Pojasnila smo prejeli in se bomo vnovič informirali.

J. T. Plešivica 10. Zadevo ima vendar v rokah vaš sin.

Uršič Ivan Idrsko. Pisali smo priporočeno Zveznemu zavodu v Benetkah, naj vendar nakaže denar. Upamo, da bo to zadostavalo in da banka nakaže denar družbi Società Ricostruzioni.

M. I. Volejgrad. Dokumente smo prejeli.

ZANIMIVOSTI.

Velika praprot.

Na otočju Havai v Velikem oceanu je rastlinstvo zelo bujno. Tam vidiš tudi praprot, ki doseže višino 12 do 15 metrov, torej kot drevo. V prejšnjih časovnih dobah naše zemlje je tudi pri nas rasla praprot, in sicer v celih gozdih.

Najmanjši ljudje.

so povprečno Andamanci, na enako imenovanem otočju blizu Indije. Njih velikost je 1 m 25 cm. Nekateri prebivalci Srednje Afrike so 140 cm visoki, Japonci povprečno 150.

Nemci v Rusiji.

Malokomu je znano, da imajo Nemci ob Volgi in v Južni Rusiji velike kolonije in da jim je ruska vlada ustanovila celo lastno republiko ob Volgi. Po nemškem kmečkem koledarju za leto 1925 so našli pri zadnjem ljudskem štetju v Rusiji 905.153 Nemcev. Ker pa niso šteli v vseh nemških vaseh, lahko računamo: tevilu Nemcev na 1 milijon.

Počem je lira?

Dne 25. maja si dal ali dobil:

Za 100 dinarjev	31.50 L.
» 100 čeških kron	53.50 »
» 100 franc. frankov	72. — »
» 100 švicarskih fr.	351. — »
» 100 nemških mark	430. — »
» 100 avstr. šilingov	250. — »
» 1 dolar	18. — »
» 1 angleški funt	89. — »

MALI OGLASI

ČISTILO ZA ZOBE „Ideal“, sestavljeno iz močnih snovi, izvrstno razkužuje usta odpravi smrdljivo sapo, utrdi dlesno ovira gnitje. Kdor ga pravočasno uporablja, prepreči vnetje čeljusti in ga nikoli ne bole zobje. Vlije se 30 do 40 kapljic na 1/2 l vode in se izperejo usta. Če močno boli zob, se dene par kapljic samega „Ideal“ na vato in se položi v zob. Priporoča se posebno tistim, ki imajo pokvarjene zobe in same škrbine. Izvrsten je za razkuženje in grgranje pri vnetju v grlu. — Za čiščenje zob je dobra rožnata in črna pasta. Ima fin okus, naredi zobe bele, ovira zobni kamen, razkuži usta in jih prijetno osveži. — Priporoča se, zlasti za slabotne otroke, ki dolgo ne shodijo, za slabotne v prsih, rahitične Kalciferat, zelo okusen sirup. — Za otroke je priporočljiv prah in mazilo „Aeros“. — Odlikovani laboratorij LEKARNA PRI ODREŠENIKU - Bistrica.

GLYKOL CASTELLANOVICH.

Izredno učinkovito brezalkoholno sredstvo proti oslavljenju živcev, spošnemu oslavljenju teka in za ženske v slučajih nerednosti v čiščenju. Cena steklenici L. 8.50. Za popolno zdravljenje 6 steklenic. Cena L. 45.50, Trst, Via dei Giuliani, 42.

ACQUA DELL'ALABARDA.

proti izpadanju las. Vsebuje kinin in je vsled tega posebno priporočljiva proti prehladu in za ojačenje korenin. Steklenica po 6 lir — se dobiva v lekarni Castellonovich, lastnik F. Bollafio, Trst, Via Giuliani 42. — V Gorici, Via Carducci 9 pri Fiegel.

UČENCA za sedlarsko in tapetniško obrt sprejemem takoj: Ludvik Milharčič, Kazarje pri Postojni.

Prosnetna dršva

ki imajo nevezane knjige ter jih izposojajo, delajo sebi veliko škodo, ker bodo knjige kmalu vničene. Kaj storiti? Treba je, da jih dajo vezati. Pošljejo naj jih na Katoliško tiskarno v Gorici, Riva Piazzutta 18, kjer jih bodo vezali.

Ljudje se varajo

ker mislijo, da so na dobičku, ako kupujejo cene makarone. Varčna Gospodinja kupuje le «Pekate» ker se zelo nakuhajo in ker so redilne. — Zanesljivo prave v 1/2 kg. originalnih zavojih.

Zobozdravnik

dr. Sardoč D.

ordinira

v Trstu

via M. R. Imbriani 16 III

(Prej via S. Giovanni)

od 9-12 in od 3-7.

Berite „Mali List“

Primarij kirurg sanatorija
Villa S. Giusto in občinske
bolnišnice v GORICI

Dr. Lojze Sussig,

prej asistent na dunajski vseučilišni
kliniki profesorja Hohenegga, sprejema
vsak delavnik od 2-3 popoldne
Corso Verdi 21, II. Telefon stev. 196.

ETERNIT

Zaloga - TRST

se je preselila v VIA TRENTO
ŠTEV. 16. (Pri evangelijski
cerkvi) - Shranite naslov!

ZOBOZDRAVNIK

Dr. L. Mermolja

sprejema

V GORICI

na Travniku št. 5 II.

Kje pa vi kupujete obutev?

Najboljšo čevljarnico v Trstu ima

Matija Pahor

Trst - Via Arcata 19 - Trst

::: LASTNA IZDELOVALNICA :::

Čevlji delani samo na roko

Tvrda znana po vseh podeželskih sejnih.

Velika izbora.

Prijazna postrežba — Žmerne cene.

Gospodarstvo

In še in še.

Od vseh strani nam prihajajo dopisi o visokih davkih, stroških, zadolževanju in pomanjkanju denarja, nakratko: o veliki in težki krizi, ki pretresa naše ljudstvo v gospodarskem oziru.

Naša časnikarska dolžnost je, ne samo dopise objavljati po vrsti, vkolikor so za javnost v teh razmerah primerni in dopustni, ampak zavzeti tudi neko splošno stališče k vprašanju našega gospodarskega obstanka.

Velika zmota: vera v „zastonj.“

Napačno in krivično bi bilo, vso gospodarsko bedo pripisovati lahkomišelnosti naših ljudi. Podobno stisko kakor mi, doživljajo tudi drugi narodi in je vsaj deloma posledica svetovne vojne.

Eno stvar bi se pa vendar morali naši ljudje naučiti iz petnajstletne vojne in povojne zgodovine, namreč to, da je treba vsak račun prej ali slej poravnati. Modroslovje nas uči, da ima vsaka stvar svoje vzroke in svoje učinke. Naravoslovje nas uči, da se ne izgubi nobena trohica sile ali snovi v naravi. Gospodarstvo pa nas uči, da nič ni zastonj. Tega slednjega, gospodarskega nauka, nekateri ne spoznajo. Dandanes hočejo žalibog otroci ukazovati in zato je lahkomišelnost sedla za mizo in odprla usta k prerokovanju.

Posledice svetovne vojne so pretresle vse evropsko gospodarstvo. V tem pretresu so se mnogi dolžniki rešili svojih dolgov, ko poprej niso imeli sploh nobene nade več, da bi to bilo mogoče. In še je demarja ostajalo. Proč so ga metali, po cesti so ga sejali, meneč da je nekaj od nekdaj zastonj priletelo. To pa je bila otročja zmota.

Zastonj? Ali je bilo delo, ki so ga kmečki žulji nakopičili v 50 letih pred vojno, ničevno, nepridno, nič vredno? Če je val svetovne vojne pljusnil nekaj denarja iz mesta na kmete, ali ni bil to val, ki se je preje 50 let stekal v kapljicah z dežele v mesta? In porečeš: zastonj je prišlo. Pomni, da zastonj ni nič.

Slabo pa je bilo, da so naši ljudje tisto vzeli za nebeško mano in tako lahkomišelnostno razmetali. Pa to še ni bilo najhujše. Najhujše je bilo to, da se je vraslo prepričanje, da še pride taka zastonjščina. To prepričanje pa je posebno nevarno in pogubno. V zgodovini se nobena reč ne ponovi natanko tako. Zato se tudi denarni val ne bo ponovil v taki obliki, prav gotovo pa ne v taki moči, kakor se je bil javil l. 1916-18.

Slabe posledice zmotnega naziranja.

Pa v otročjem domišljevanju, da biva za deveto goro zastonjščina in da bo še prišla nazaj čer sedem let, so ljudje začeli mrziti delo, iskati laginje in se udajati nezmernemu uživanju. Množina dela, ki se dandanes izvrši, je manjša, kakor je bila nekoč, poraba je pa večja, kakor je bila. Z računsko gotovostjo torej vemo, da se bogastvo nikjer ne zbira, nikjer ni tistega bajnega kupa, iz katerega misli kdo grabiti nekega lepega dne.

Svetovna vojna l. 1914. je našla zelo velik kup nabranega, prihranjenega bogastva. Tisti kup se je zelo zmanjšal in dodali nismo po vojni skoro nič.

Kako je tedaj mogoče misliti, da se bo zastonjščina razlila po deželi?

Čimbolj bodo izčrpane vse gospodarske zaloge ali rezerve, tem strašnejše se bo razlila revščina naokrog. Takrat bodo ljudje k pameti prišli, začeli hvaliti zmernost, poveljevali modrost, priporočati varčnost, hvaliti delo, toda nekam pozno bo vse to.

Pride pa komunizem....

Da, to je zadnje zavetišče lahkomišelnih modrijanov: pride komunizem, pa bo vse plačano, vse izravnano. Čemu bi varčevali, delali in si prizadevali. Ko bo komunizem, bomo kar bogatinom porabljali, pa bo vsega dovolj....

Če pride komunizem. Kaj pa če ne pride? V prvih letih po vojni je bilo lažje umljivo, da so ljudje verovali v te vrste čudeže, toda razvoj dogodkov je

pokazal, da gre barka v nasprotni smeri. Kaj pomaga trdovratno verovati v nekaj nemogočega. Za komunizem so se borili moške prepričanja z deli in žrtvami — pa ni šlo. In zdaj menite, da bo mladina, ki pleše in popiva, pričarala komunizem v pomenu bogastva, sreče, pravice in zadovoljnosti? Bežite no! Če pa razumete pod komunizmom nevero, razvrtnost in veseljaštvo — no to pa že imamo, a kaj nam je bolje?

Škodljivo je torej zanašati se na kake izvenredne ali čudovite dogodke, po katerih naj se nam izboljša stanje. Zanašati se moramo pred vsem na svoje delo in rabiti svojo pamet.

Kaj je potrebno.

Varčevati. Star nauk, a vedno ima svojo veljavo. Gospodarstvo in gospodinjstvo vsake pazamezne družine ali hiše mora biti urejeno tako, da po možnosti zagotavlja nekaj tudi za »jutri«, nekaj tudi za izredne slučaje, za razširjenje ali izboljšanje gospodarstva, za preskrbo otrok. Kultura kakega naroda se nikakor ne meri po uporabi mila, kakor se včasih bere, ampak boljše po gospodarskih rezervah. Danes, ko gospodarske rezerve nazadujejo, čutimo že, da nazadujemo tudi v kulturi in lezemo počasi nazaj v primitivno stanje revščine, nevednosti, zanemarjenosti in npravnstvene pokvarjenosti.

To nam jemlje tudi pogum in veselje do življenja. Že tako smo zlasti mi Slovenci mehkega in »cagljivega« srca. Ko pa imamo še gada po vseh žepih in blagajnah, hodimo potrti okrog brez volje, brez vesele nade, brez ponosa. Kdor nam da za pol litra, se mu na prsih zjemo kakor nebolgli otroci, on se pa vstran obrača in muza. Tako se potem za pridne hlapce ponujamo, ko nismo hoteli biti modri gospodarji.

Ne špekuliraj preveč! V Sloveniji je bilo že od jeseni veliko propraševanje po krompirju. Cena mu je prišla do 250 dinarjev za stot. Pa ga ni bilo dobiti. S 1. aprilom je odpadla tam carina na uvoz krompirja, cena je začela iti navzdol, kmetje pa z vozmi na trge. V Ljubljano so navozili toliko (starega) krompirja, da je stal voz pri vozu in cena je padla na 100 dinarjev za stot. Tako so imeli kmetje velikansko zgubo, ko pozimi niso hoteli dati po 200 in še več. Stara skušnjava uči, da slabo ravna, kdor ne proda, kadar mu cena dobro kaže. Dobra in gotova cena je pametno gospodarstvo, draginjska in negotova cena je pa nezdrava špekulacija. Špekulante rada glava boli.

Nova tovarna superfosfata v Sloveniji. Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku proizvaja tudi superfosfat, umetno gnojilo, ki ga rabimo predvsem za žita in ajdo. Ta tovarna spada v Westenov koncern. Ker uporaba superfosfata v Sloveniji in drugod v Jugoslaviji stalno raste, je v kratkem pričakovati, da proizvodnja tovarne v Hrastniku ne bo mogla zadostiti vsem potrebam kmetijstva po tem gnojilu. Zato je upravni svet delniške družbe Westen sklenil napraviti še drugo tovarno superfosfata in sicer v Celju. Ta nova tovarna bo lahko proizvajala do 2000 vagonov superfosfata na leto. Tovarna je opremljena z najmodernejšimi stroji za produkcijo prvostopenjskega blaga.

Položaj na jugoslovanskem lesnem trgu je v zadnjem času zadovoljiv, in izvoz živahen. — Tudi cene so v primeri s cenami pred tremi meseci nekoliko višje, tako, da omogočajo producentom vsaj nekoliko zaslužka. Živahno povprašujejo po hrastovih frizih, ki se izvažajo v Avstrijo, Nemčijo, Češko-slovaško in Italijo. Promet z bukovino je oživel, rezani les se pa izvažajo tudi v Maroko, Egipt in Španijo. Zadnji dvig lire je povzročil povečan izvoz drv in oglja v Italijo. Vendar kupčija z Italijo ni tako živahna, kakor bi bilo pričakovati z ozirom na dvig lire.

Cena moke je bila v tržaški pokrajini določena dne 8. maja na 198 lir za meterski stot.

Petrolej se je pocenil za 10 stotink pri litru, meso za 40 stotink pri kg. Vse premalo, milostljivi gospodje, vse premalo!

Cene po Istri. Črno vino: Pola 230-240, Piran 250, Kaštelir 220, Završje 220-240, Rovinj 245-250, Momijan 260. — Belo vino: Pola 200-220, Piran 240, Kaštelir 180, Momijan 180. Olje: 8.10 lir liter. Seno 30-60 lir stot.

Tipografia Fratelli Mosettig — Trieste.

ZDRAVNIK

Dr. IGOR FRANKO

absolvent dunajske klinike,

ordinira odslej samo

v IL. BISTRICI

vsak dan

od 10-12 in od 15-17 h.

Zobozdravniški ambulatorij

Dr. G. LAURINSICH

TRST — Via delle Sette Fontane 6 — TRST

Izvršuje točno vsako delo z zlatom in kavčukom. - Slovincem z dežele poseben popust za potne stroške.

Govori se slovensko.

Delo z jamčeno.

Cene ljudske.

Odprto od 9-13 in od 15-19 - Ob nedeljah od 10-12.

Za cerkve, dvorane - hotele, gostilne.

Harmoniji

Klavirji Pianini Avtopiani

izvršeni od prvovrstnih tovarn

„Pollmann & Weiss“, „Stallberger“ itd.

Ugodni plačilni pogoji

PRODAJA—MENJUJE—POSOJA—POPRAVLJA.

Cenik ali proračun na zahtevo zastonj.

Trgovina s klavirji inž. Gino Riosa - Trst via Valdirivo 24.

TELEFON 746.

Kupujte vedno le

holandski kakao

DE JONG'S

ki mu gre prvenstvo po pristnosti in kakovosti.

Čevljarnica FORCESSIN

odlikovana v Parizu in Genovi 1924.
z veliko premijo, diplomu in zlato svetinjo

Trst — via Caprin 5 pri Sv. Jakobu — Trst

Le k Forcessinu vsi hité,
da si obujejo nogé.

On šiva trdno in močno,
pa elegantno in lepó.

Ko pa račun vam náredi,
se vam celo poceni zdi.